

A'

CÁSÁZARI ÉS KIRÁLYI FÉLSÉG
ENGEDELMEVEL,

Nro 51.

Költ Bétsben, Szent Iván Havának (Júniusnak)
 26-dik napján 1801-dik Elztendőben.

B é t s.

Gróf Caramelli Obrister Triestbe járt Kurír fővel, a' honnan már vizsgálja is érkezett a' napokban.

Gróf Cobenzel Státus Vice-Cancellárius Ö Exjának, eddig Luneville, és Páris városában volt Cs. Kir. Követnek házi Tisztjei, a' múlt szombaton érkeztek meg ide Párisból, Maga Ö Exja-is a' héten váratik ide Párisból.

Méltóságos Apponyi Apponyi József Úrát különös érdemeire való tekintetből, Ö Felsége valóságos Császári Királyi Kamarás Úrra méltóztatott kegyelmesen nevezni.

H h h

neve. Vasziltsokov, Aprilis 18-dika táján érkezett volt ide Pétersburgból Nádorispányunk Ő Kir. Hgéhez, egy héttel ez előtt indult innen vissza Pétersburgba, minekutánna Nádorispányunk Ő Kir. Hgétől egy igen szép gyémánt kövekkel kirakott arany piksissel meg ajándékozott volna.

A' Június 9-dik táján a' Felséges Császárhoz érkezett Mufzka Kamarás-Úr, és Státus Titoknok, ki magát Muravieff-Apostol-nak írja; a' két hónap múlva innen Pétersburgba menendő Cs. K. Követünk, Gróf Saurau Ő Exja által hordoztatott az itten lévő nagyobb Házkba, a' hol ezen nagy tekéntetű Követet, a' bé-vett szokás szerént (aufgeführt) meg-esmeretette Ő Exja a' Ministerekkel, és egyéb Fő Fő Méltóságokkal. Elvitte a' Cs. K. Portzelán Fábrikába is, a' hol Muravieff-Apostol álmélkodva szemlélte, a' többiekkel azon asztali portzelán-edényeket is, a' mellyeket Mufzka Hertzeg Kurakin tsínáltatott itten a' maga számára. Minden tálon, minden tányéron és tsélszen 's a' t. más és más, igen kellemetes rajzolatok szemléltettnek. Szebbet ennél alig lehet tsak képzelné is. Az árja közel 30 ezer forintra megy ezen asztali készületnek. A' többek között két nagy, és a' leg újabb íz szerént formált, 's ki-rajzolt Portzelán-edényeknek szemlélésében mindenek felett gyönyörködtek szemei Muravieff Követnek, melly értésére esvén a' Felséges Császárnak, másnap mind a' két edényt (közel öt ezer forintba kerültek) Muravieff szállására küldötte Ő Felsége ajándékba. Mura-

viess-Apostol mind addig Bétsbe marad, míg ide érkezik Gróf Razumovszky rend szerént való Orosz Követ, kit két vagy három hónap múlva várnak ide Pétersburgból.

T. Bedekovits Thadéus Urat méltóztatott Ő Felsege a' Horváth Országai Banális Tábla Elöl-ülőjének (Praesesének) kegyelmesen kinevezni, a' ki már ez előtt is sok esztendőig volt ugyan ezen Tábla érdemes Assessora:

Anglia.

Londonból Jún. 9-dikén. Lord Elgin helyett Drummont Úr megy Konstantinápolyba Követnek, a' ki eddig Koppenhágában volt Követ fővel. — Moore Generálisunk kéntelen elhagyni Égyiptomot, az ott kapott terhes sebei miatt. — Azon Irlandusok (Hibernusok) a' kiket a' Föld ötödik részébe nevezetesen Botany Bayba vittek az Anglusok számkivetésbe, támadást akartak kezdeni az oda való Kormányzók ellen, hanem idején kitudódott veszedelmes szándékok. — Calder Admirális a' ki Gantheaume Fr. Admirálist Napnyúgoti India felé hajhászta, vízfűzta jött már ezen tévejgő útjából; és a' mint felvetették 4000 Anglus mértföldet tesz a' mennyit kóválygott.

Angliának mostani tengeri ereje 194 első nagyságú, 280 második nagyságú, (Fregát) és 340 apróbb hadi hajókból áll. Soha se' volt Nagy Britanniának ilyen számos hajókból álló tengeri ereje; a' mellyről azt meri az Admirális állítani, hogy ha minden Hatalmasságok egygyesítenék a' tengeren lévő erejeket még is bátran ki-alhatna

Anglia ezen 814 hajóval ellenek. — Nyóltz Kato-
na Tisztnek engedte meg a' Király, hogy a' Má-
ria Thresia Rendjének tziimerét, mellyel a' Ró-
mai Császár Ő Felsége azokat meg tiiztelte hor-
dozhatják.

Londonból Június 12 dikén. . Tegnep is-
mét titkos Tanátskozást tartott a' Ministérium
Ő Felsége jelenlétében; a' mellynek vége sza-
kadván, el küldetett az Admirálitáshoz az a'
Rendelés, hogy a' le-tartóztatódott Svécziái ha-
jók is minden Nagy Brittaniai kikötőhelyből
szabadon el távozzanak. Ugyan a' tegnapi na-
pon vólt Gróf Woronzow Orosz Császári Követ
a' Királynál magános Audientzián; 's azzal tart-
ják, hogy ennek következése vólna, a' feljebb
nevezett Rendelés a' Svécziái hajókra nézve. —
Húsz gyanús személlyeket fogatott itt el a' Po-
litzia; de a' kik nem gazdagok, nem kereske-
dők. — Azt kérdezte Grey Úr Addington Úr-
tól a' Parlamentomban, hogy fogna e' mostan-
ság a' Ministérium valamit a' Frantzia Kórmány-
székkal el kezdett Békességes alkudozásokról a'
Parlamentommal közleni, és arról jelentést ten-
ni, hogy miben legyen már a' Békesség álla-
potja? Igen is, felele a' Minister, mihelyt azt,
a' környülállások meg-engedik.

Frantzia Ország.

Párisból Június 12-dikén. Markow Úr, ki
egy a' legnevezetesebb Diplomátikusok közzül
Mufzka Országban, ide küldetik az Orosz Császár-
tól különös Követségben. . .

Párisból Jún. 14-dikén. Bastiából Korfzika fővárosából érkezett egy kis hajó a' Túloni kikötőhelybe azzal a' Tudósítással, hogy Miot Polgár Szerentsésen letsendeltette Korfzikának Golo és Liamone nevű részében a' támadást, minekutánna közönséges engedelmet hirdetett a' Fő Konzul nevében az idegen pénzel megvesztegetődött partütőknek. — Calaisból írják, hogy az Angliai és Frantzia Kormányzék között ismét foly a' levelezés. — Lord Kerr Douverből ide 's innen Frantzia Országának déli részébe szándékozik utazni egész házi népével egygyütt. Ezen utazásának okául ugyan maga 's Felesége egészsége helyre állítását adja; de úgy vélekednek, hogy Párisban egynehány napokig mulatván közönséges dolgokba is fogna ott avatkozni.

Párisból Jún. 16 dikán. Az ide való Közönség mostanában minden figyelmetességét a' Livornói Grófra, vagy a' mint nálunk általában nevezetik, a' Hetruriai Királyra függettette. Süüen tartatnak a' pompás mulattságok a' nevezett Gróf megtisztelésére. — A' tegnap előtti napot, mint a' Marengói nevezetes ütközet napját, innepi rangra emelvén a' Hadi dolgokra ügyelő Minister; igen igen pompás mulattságot adott az nap estve, a' melly mind azokat felyül múlta, a' mellyek itt a' Békesség helyre állásától fogva történtek. A' Státusnak minden Tisztviselőin, a' Livornói Grófon, 's az idegen Hatalmasságok Követjein kívül, az egész Párisi Nép színe jelen vólt. A' Livornói Gróf a' Fő Konzul mostoha leányával Beaumontis Kisasszonnyal tántzolt a' Bálban. —

a' mitől igen sok függ; sőt azt is lehetne állítani, hogy az ő megérkezése után hamar eldül a' dolog vagy jobbra vagy balra, vagy közönséges Békeség, vagy újra háború lesz.

Brüsselből Jún. 11-dikén. Sok Fr. Határfőlegig már vízfőzta útazott Sereg Ofztályok parantsolatot vettek, hogy minden haladék nélkül ismét a' Rajnához útazzanak, vagynak is már útban Moguntzia és Bingen felé mind gyalog, mind lovas Regimentek. — A' hadi dolgokra ügyelő Minister minden felé elküldötte a' parantsolatot, hogy a' széllyel ofztatott ágyú vonó, és más tábori igás lovak szolgaáltassának vízfőzta az Armádiához. A' Rajna és Mosa vizei között már ugyan tsak elevenen folynak a' hadhoz való készölések; de mitsoda hadhoz? kivel? azt senki se tudja, tsak találgatja. Koblenz környékére már szállíttatnak az ágyúk.

Portugallia.

Húzta halasztotta ugyan a' meddig lehetett a' Spanyol Király a' Portugalliai Királynak mint Vejének (a' kinek t. i. a' Hitvese a' Sp. Király leánya) haddal való megtámadását, mindenkor olly reménységben lévén, hogy leg alább a' hadnak valóságos kihirdetése után, reá bírhatja Portugalliát vagy kérései és szép ígéretei, vagy fenyegetődzései által, hogy az Anglusokkal való barátságról lemondván előttök kikötőhelyeit bészárja, 's békességre lép a' két ellene támadott Udvarokkal: de minthogy semmi foganatja nem vólt a' Spanyol Király fáradozásainak, azonban más rész-

ről a' Madritti Frantzia Követ Bonaparte Lucian is hatalmas Jelentést adott bé a' Mádritti Kormányfőeknek, a' mellyben tsudálkozva emlegeti, hogy a' Spanyol Seregek olly lassan mendegélnek előre Portugallia ellen, mint ha volna is kedvek hadakozni, nem is, a' mi egy hatalmas Nemzetben nagy puhaság jele lenne: már ekkor osztán képtelen vólt a' Király más formán látni a' dologhoz 's Portugalliába bérontani. Az egygyesült seregeknek jobb szárnya a' Duero vize mentében utazott egy darabig a' Határszéleken, 's már Almeida várát meg szállotta, a' melly Elvásnál is nagyobb erősség. Úgy látzik hogy eltévesztették a' dolgot a' szegény Portugallusok, a' kik még akkor sem akarták azt magokkal elhitetni, hogy tsak ugyan hadra kelljen a' dolog, mikor már az egygyesült seregek a' Duero mentében Portugallia határa mellett masíroztak; mivel egynehány ezer emberből álló táborokat bé hagyták Almeida várába szorítottatni; a' mellynek az a' következése lett, hogy az egygyesült ellenséges ármádia, seregeinek egy nagy részét a' Duero vize mentében az Opporrói kikötőhely elfoglalására bátran elküldhette, a' hol az, mikor még az oda való kevés őrizetnek efze agába sem lenne, ott toppanván, nagy kárt fog tenni az Anglus kereskedőknek.

Olasz Ország.

Velentzéből Jún. 14-dikén. A' Római Császári Birtokokhoz kaptasoltatott Olasz Országi Tartományoknak minden a' had viszontagságai alatt sokat szent edett minden Városai 's Falui, kez-

dik áldott következeseit érezni, hogy már Császári gondviselés alá tartoznak; mivel a' felsőbb kegyelmes rendelések szerént, minden szükséget szenvedő lakosnak elegendő élet adatik a' Császári Magazinomokból, mihelyt az, a' Helységbeli Paptól bizonyság levelet mutathat elő, ügyefogyott állapotja felől. — Ezen hónapnak 9-dikén indultak el egy Anglus kis hajóssereggel a' Condé Hertzeg alatt szolgáló kiköltözött Frantziák és Svájtzerek, a' kik újra Anglus zsoldba léptek, 's készek elmenni Egyiptomba; kik Triestből egyenesen Máltának vették útjokat.

Frantziából Jún. 12-dikén. A' Rómában Június 2-dikán tartatott titkos Consistoriumnak vége szakadván, mingyárt oda hagyá Rómát az ottan volt Frantzia Követ Cacaull polgár, 's ide érkezett, a' Római Státus Titoknokja Kárdinális Consalvi Úr társaságában; de a' Kárdinális Úr itt éppen nem mulatván, Június 8-dikát követő éjjel elutazott Páris felé. Ide érkezett más nap Rómából Braschi Hertzeg is, ki hasonlóképpen Párisnak vette útját. — Murát Fr. Generális sűrűen gyakorolja a' vezérlése alatt lévő Fr. seregeket a' fegyverben, 's kivált a' tüzelésben.

Mediolánumból Június 11-dikén. Egy Párisból érkezett Kurír némely Rendeléseket hozott ide a' Kormányzékhez. Ezek szerént a' Cisalpíniában lévő Frantzia és ide való Köztársasági seregek, egészen új lábra állítatnak: az egyesült seregek Vezére Moncey Generál Lieutenánt leszén. Ez az Armádia minden órán útnak indul

's Verónától kezdve Romániáig (Romagnáig) fog hosszasan kiterjedni; egy Olztálya pedig Novara körül marad Pedemontziumban. — Egy más Kurír a' Brupe Generális Familiáját hívta vissza Párisba, a' hova maga már régen el ment. — Egy Genuába Jun. 6-dikán érkezett Görög hajó Kapitánya bezzéli, hogy Gantheaume Admirális hajósseregét Messina körül találta elő.

Elgyes Levelek.

Egy Jegyzést adatott által a' Londoni Ministérium, Frantzia Ágens Ottó Polgárnak az eránt, hogy a' Frantzia haláztó hajók ne forditassanak többé az eleségek és levelek egygyik kikötőhelyből másikba való hordására, sem pedig az Anglus hajósseregnek megkémlélésére, külömben ismét mind elzedeti azokat a' Kórmányszék. A' mellyre Ottó Polgár némelly ellenvetéseket tévén, által adta azokat a' Ministériumnak. — A' Londoni Ministérium tengeren való Fegyvernyugvással kínálta meg a' Párisi Kórmányszéket, ilyen feltételek alatt, 1-ször hogy Egyiptom hagyasson oda mind a' két részről, és adasson vissza a' Töök Császár pártfogása alá. 2 fzor, hogy Portugallia ellen ne folytasson háborút Frantzia Ország. A' Fő Konzul ezen feltételek alatt a' Fegyvernyugvást el nem fogadta. — Elvás ostromlásához hozzá fogtak a' Spanyolok. Midön ezen várat a' Spanyolok megfzálloították, az azt körülkerítve tartó Portugallusok közzül egy dombról 2000 Portugallust kergetett el 100 Spanyol Katoná. — Lisbonában a' kiállhatatlan drágaság miatt

zenebonát kezdett a' nép, de sok Katona lévén most a' városban, meg fenyítettett. Nagy szeget ütött az Anglusok fejébe az, hogy ha Portugallia-
val semmi közösülések nem lehet, 's kívált ha Minor-káti vizsza veszik a' Spanyolok, úgy még G bráltár is veszedelemben forog, 's a' közép tengeren hajókázni felelte bajos lesz.

Hamburgból Jun. 12 dikén. Ezen hónap 7-
dikén iadúlt vizsza Nelson Admirális egynehány hadi hajókról késértetve Angliába, hogy igen elgyengült egészségét helyre állítsa. — A' Dániai és Svéciai Udvarok egészen által adták az Orosz Udvarnak, hogy az Angliával való vizsza vonásokat az Északi Hatalmasságok nevébe, maga igazítsa el.

Gróf Suwarowot a' meg holt Feldmarsalfiát, Generálmájorra nevezte az Orosz Császár.

Amsterdamból Június 8 dikán. Dixon Anglus Admirális 15 kisebb nagyobb hajókból álló tengeri erővel mutogatja magát a' Texeli kikötőhely előtt: de a' Winter Hollandus Adm. hajóserege 20 első rangú, 7 második rangú 's több apróbb hadi hajókból áll, 's a' mint foly a' híre, nem sokára ki megy a' széles tengerre. Leg nagyobb figyelmetességben tartják most Európát azon rettenetes készülétek, mellyek Frantzia Országának és az ő szövetséges Társainak Kormányfűkjei által a' tenger partokon tétetnek. Soha sem vólt Frantzia Országának, ha a' teméntelen hadi hajók számát tekintjük, olly nagy tengeri ereje mint most van. Minden kikötőhely dugva tele van már a' kivezésre készen álló hadi és szállító ha-

jókkal; de úgy látszik, hogy valamire várakozik még a' Frantzia Kormányzék, (talám Duroc Polgár választására) és azért nem adott még parantsolatot, a' ki-indulásra.

A' Ménus vize partjáról írják, hogy Hertzeg és Gróf Subow két testvéreknek azt parantsolta az Orosz Császár, hogy menyenek ki a' Birodalomból külső Országokra -- utazni. Duroc Polgár már ekkor tájban a' Ménus vize körül járhatott.

Laharpe Polgár a' mostani Orosz Császár volt nevelője, ki adta már azon Literátúrát tárgyazó levelezéseket, mellyeket folytatott Sándor Örökös Nagy Hertzeggel a' Császári Székbe lett béülése előtt. A' Könyv titulussá (tízímje) ez. *Correspondance littéraire adressée a' S. M. I. monseigneur le grand-duc aujourd'hui empereur de Russie, et M. le comte André Schowalow chambellan de l' imperatrice Catherine II. depuis 1774 jusqu' a' 1789, par J. F. Laharpe.* (Literátúrát tárgyazó levelezések, mellyeket Ő Császári Nagy Hertzegségével a' mostani Orosz Császárral, és Gróf Schowalow II Katalin Császárné alatt lévő Kamarás Úrral 1774-től fogva 1789-dik elztendőig folytatott Laharpe József.)

Azt a' nevezetes tudósítást írta ki a' Calcuttai (Bengala fővárosa Napkeleti Indiában) Újság a' Pekingi Udvari Újságból, hogy a' Chínai Birodalomnak északi tartományiban igen veszedelmes támodás ütötte ki magát a' Nép között; és a' mint maga az Udvari Újság írja, azon okból esett a' támodás, hogy a' Nép egynehány ész-

tendő ólta némelly újjítást vévén észre a' Vallásban, annak tzeremóniáiban, és a' Kórmányozás módjában; azt kívánja hogy ezek mindjárt eltöröltessenek, és az Európai nemzetekkel való társalkodás szorossan megtiltasson; mivel (a' mi szóról szóra ki van téve az Udvari Ujságban) a' Nép világosan által látta, hogy az Európaikról ragadt el ez az újjítás lelke a' Chínaiakra. A' Chínai Cs. szár száz ezer emberből álió Sereget küldött a' pártütők ellen, és a' kívánságokra, mellyet bé küldöttek hozzája semmit se felelt. (Pekingben a' Chínai Birodalomnak fő városában minden nap négy árkusból álló Udvari Újság adatik ki nyomtatásban; de a' mellybe semmit belé nem szabad tenni, a' mi a' Császárnál meg nem fordúlt. Az Ujság kiadójának, a' ki pedig egyfzersmind Minister is, legkissebb jegyzéseket sem szabad az Ujságban tenni. Ezen Ujságokban, a' Birodalomban esett akármelly Történeteken és abba béküldött Tudósításokon kívül, mind azok az Instántziák és Panaszolkodó levelek kinyomtattnak, a' mellyek a' Császárhoz beadattak, az azokra kiosziott feleletekkel együtt. — Ebben hirdetteinek ki a' Császárnak minden új rendelési, parantsolati; a' nemes vagy hafznos tselekedetek által érdemesé lett Hazafiak megjutalmaztatása; a' Státus szolgálatjában lévő Tisztek hibái, azoknak megbüntetése 's több effélék.)

Máltából Jún. 6 dikán. A' melly Anglus hajók ma ide érkeztek, 's Abukír alól Május 1-ső napján indultak, ezen híreket hozták; hogy Alexandriát ugyan mind a' vizen mind a' szárazon bekerítve tartják az Anglusok, de a' szárazon a'

tudtára nem adhatta a' hajó Kapitánya a' nevezett Fő-Vezérnek.

Az utolsó Parlamentomban tehát erre nézve minden kérdés nélkül, ekként nyilatkoztatta ki magát az utolsó Parlamentomban, Grey Úrnak azon kérdésére, mellyet oda feljebb az Angliai Tudósítások alatt említettünk. Addington Úr. Én úgy gondolom, hogy a' Frantziákkal kötendő Békesség, nem olly távol van, a' mint azt, a' Parlamentomban némelly Orátorok vitatják; de a' mellyet azért nem úgy említek mint bizonyos igasságot. — A' Tripolisi Dey hadat izent az Amerikai egygyesült Státusoknak.

Jobbítások.

A' 200-dik oldalon: Club, Anglus szó, gyülekezetet, 's kis társaságot jelent: a' Fél szó tehát nem teszi ki világosan az értelmét.

A' 211-dik old. Nem Fronchet, hanem Tronchet a' neve ezen némes lelkű Frantziának.

A' 240-dik old. 3 tsatornát egymással öfzfze kaptsolni helyett, olvasd hasonlítani.

A' 274-dik old. Gróf Zichy Károly, nem Kir. Helytartói, hanem a' Kir. Kamaránál lévő Titoknok.

A' 303-dik old. Az Orosz Birodalom Esthlandban nem 400 ezer, hanem 400 □ mértföldnyi; és Ingriában nem 450 ezer, hanem 450 □ mértf. úgy Kurlandiában is nem 257 ezer, hanem 257 □ mértföldnyi földet nyert.

' 312-dik old. December' 1-ső napján, nem 1801-dikben, hanem 1800-ban.

A' 320-dik old. Itt Pera alatt Konstantiná-
polynak egygyik külső városa értetődik; a'
szententziázó ház alatt pedig az árestom-ház.
Az Ee árkus első oldalán, Februárius 9 dikán,
nem pedig 6 dikán ment véghez a' Lunev.
Békesség-kötés.

A' 418-dik oldalon esett hibák, meg vannak
jobbítva a' 461-dik oldalon: úgy szinte a'
443 dik oldalon lévők is, a' 454 dik oldalon.

A' 498-dik old. Az ötödik sorhoz tartozik még
ez is: A' második Tsata rendben állottak a'
Tifzamellyéki Vármegyebéli Insurgensek.

Az 501-dik old. Az első sort így kell olvasni:
A' Horvát és a' Tót Orzági gyalogok 's Hu-
szárok.

A' 546-dik old. Nem a' 60-dik hanem a' 61-dik
számú Magyar Gyalog Regimentnek lett Tu-
lajdonosává Gróf Gyulay F. M. L. Ö Exja.

Az 548 dik old. Ezen Egypthosi Ütközet nem
Febr. 20-dikán, hanem Mártz. 21-dikén esett.

Az 554-dik old. Nem Murat, hanem Menou Fr.
Generálisról van itt a' szó.

Az 564 dik old. Nem Gabb, hanem Gabl.

Az 579-dik old. Nem Báró Vége, hanem Báró
Véga.

A' 640 dik old. az ötödik sorban, nem Aber-
crombie, hanem Gantheaume Admirális.

A' 788-dik old. a' 7 dik sorban, nem Jún. 4-di-
kén, hanem 11-dik napján.

(Vége a' 19-dik Szakasznak.)